

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง  
ด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์สำหรับนักศึกษาครู  
ACTIVE LEARNING MANAGEMENT AND USING E-PORTFOLIO  
AS AUTHENTIC ASSESSMENT FOR TEACHER STUDENTS

วิเชียร อินทรสมพันธ์<sup>1</sup>, ปราณีต ม่วงนวล<sup>2</sup>, ณัฐมน พันธุ์ชาตรี<sup>3</sup>  
Wichian Intarasompun<sup>1</sup>, Praneet Muangnual<sup>2</sup>, Nuttamon Punchatree<sup>3</sup>  
ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาครูชั้นปีที่ 2 หลังจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 2. ศึกษาผลการประเมินคุณภาพของแฟ้มสะสมผลงานอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาครูที่ประเมินโดยตนเอง เพื่อน และครูผู้สอน และ 3. ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาครูที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาครูชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 30 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินคุณภาพของแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ แบบสอบถามความคิดเห็น สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาครูชั้นปีที่ 2 หลังจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง

---

<sup>1</sup> รองศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

Associate Professor Dr., Faculty of Education, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

<sup>2</sup> รองศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

Associate Professor Dr., Faculty of Education, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

<sup>3</sup> ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

Assistant Professor Dr., The Graduate School, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

Corresponding author; Email: i\_wichian@hotmail.com

(Received: 25 October 2022; Revised:-21 Noveber 2022, Accepted: 28 November 2022)

ด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 ทุกคน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีเยี่ยม จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 63.33 2. คุณภาพของแฟ้มสะสมผลงานอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาครูที่ประเมินโดยตนเอง เพื่อนและครูผู้สอนภาพรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม 3. ความคิดเห็นของนักศึกษาครูที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับมาก

**คำสำคัญ :** 1. การจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2. การประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง 3. แฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์

### ABSTRACT

The research objectives were to 1. study the learning achievement of second-year teacher students on Learning Measurement and Evaluation subject after active learning management and authentic assessment through electronic portfolios with the criteria of 70 percentages, 2. study the authentic assessment result in the teacher students' electronic portfolios' quality which were assessed by themselves, their peers and teacher, and 3. study teacher students' opinions towards active learning management and authentic assessment through electronic portfolios. The purposive random sample consisted of 30 second year teacher students in the academic year 2021. The research instruments consisted of Learning Measurement and Evaluation test, Electronic Portfolio Quality Assessment Form, a questionnaire. The statistics used were percentage, mean, standard deviation.

The research results were as followed 1. the learning achievement of second-year teacher students on Learning Measurement and Evaluation after receiving active learning management and learning authentic assessment through electronic portfolios were overall above the criteria of 70 percentage, mostly grades in excellent level (A), 19 students accounted for 63.33 percentages. 2. the authentic assessment result in the teacher students' electronic portfolios' quality through peer assessment overall was at excellent levels and 3. teacher students' opinions towards active learning management and learning authentic assessment with electronic portfolios was at the high level.

**Keywords :** 1. Active Learning Management 2. Authentic Assessment 3. Electronic Portfolio

### 1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะวิธีการหาความรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างความเข้าใจด้วยตนเอง เกิดทักษะการเรียนรู้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งการพูด การเขียน การรวบรวมผลงาน การอภิปรายกับเพื่อน ๆ และการนำเสนอผลงาน” (C.C. Bonwell, J.A. Eison, 1991) ตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ลงวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2565 ข้อ 4 สรุปได้ว่า ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามคุณวุฒิแต่ละระดับต้องสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของหลักสูตร สถาบันอุดมศึกษา วิชาชีพ ประเทศชาติ และบริบทโลก ประกอบด้วยอย่างน้อย 4 ด้าน ได้แก่ 1. ความรู้ 2. ทักษะ 3. จริยธรรม และ 4. ลักษณะบุคคล ทั้งนี้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจึงเป็นรูปแบบหนึ่งที่อาจตอบโจทย์ได้ตามบริบทของสังคมไทยสังคมโลกปัจจุบัน

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นรูปแบบของการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการมีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ด้วยการสังเกต การสนทนาเพื่อสะท้อนความคิดของตนเอง และการรับฟังความคิดจากผู้อื่น ซึ่งแนวคิดนี้ได้รับการยอมรับว่า สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะได้ตามต้องการ (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2542) และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพต่อการพัฒนาพฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา (พรทิพย์ วงศ์ไพบูลย์, 2560)

การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นวิธีการหนึ่งในการประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และออกแบบวิธีการเพื่อสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมและทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในสถานการณ์ที่เป็นจริง (สมศักดิ์ ภู่วิภาดาธรรม, 2544) การประยุกต์ใช้แฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Portfolio) เพื่อการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงและเสริมสร้างสมรรถนะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้เรียน (Corcoran & Nicholson, 2004) อ้างถึงใน (จันทร์ทิรา เจริญชัย, 2556)

จากข้อมูลดังกล่าว คณะผู้วิจัยเห็นถึงการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์สำหรับนักศึกษาครู โดยมอบหมายให้ทำผลงานในบางประเด็นแทนการมอบหมายงานแบบเดิม ๆ ดังนั้นจึงมีความสนใจศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผลการประเมินคุณภาพของแฟ้มสะสมผลงานอิเล็กทรอนิกส์ และความคิดเห็นของนักศึกษาครูที่มีต่อการเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการประเมินผล การเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมผลงานอิเล็กทรอนิกส์ และนำไปประยุกต์ใช้กับรายวิชาชีววิทยา หรือระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อเติมเต็มคุณภาพในวิชาชีพครูต่อไป

## 2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา 1190202 การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ ของนักศึกษาครูชั้นปีที่ 2 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการประเมินผลการเรียนรู้ ตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70

2.2 เพื่อศึกษาผลการประเมินคุณภาพของแฟ้มสะสมผลงานอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาครู ที่ประเมินโดยตนเอง เพื่อน และครูผู้สอน หลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการประเมินผล การเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์

2.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาครูที่มีต่อการเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์

## 3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ทำให้ได้ทราบถึงผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา 1190202 การวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาครูชั้นปีที่ 2 และความคิดเห็นของนักศึกษาครูที่มีต่อการจัด การเรียนรู้เชิงรุกและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์

3.2 ทำให้ได้ทราบถึงผลการประเมินคุณภาพของแฟ้มสะสมผลงานอิเล็กทรอนิกส์ของ นักศึกษาครูที่ประเมินโดยตนเอง เพื่อน และครูผู้สอนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและ การประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์

3.3 ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ สามารถนำไป ประยุกต์ใช้กับรายวิชาอื่นๆ หรือ ระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป

## 4. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบ One Group Posttest Only Design ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ชั้นปี ที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ที่ลงทะเบียนรายวิชาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 11 หมู่เรียน มีจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 248 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) มาจากหมู่เรียนที่ลงทะเบียนครบตามกำหนด จำนวน 30 คน ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยแฟ้ม สะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ได้แก่ 1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนวิชาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 2. แบบประเมินคุณภาพของแฟ้มสะสมงาน

อิเล็กทรอนิกส์ 3. แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยจากการนำเสนอผลงานและสร้างแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ โดยกำหนดให้ตนเอง เพื่อน และอาจารย์ผู้สอนได้ร่วมประเมิน (Peer Assessment) เมื่อจัดการเรียนรู้ครบตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว คณะผู้วิจัยดำเนินการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาครู แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ นำข้อมูลจากการเก็บรวบรวมที่ได้มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

## 5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา 1192020 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาครู หลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่และร้อยละ สามารถแสดงผลการวิจัยได้ดังตารางที่ 1

**ตารางที่ 1** ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา 1192020 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาครู หลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์

| คะแนน<br>แบบทดสอบวัดผล<br>สัมฤทธิ์ทางการ<br>เรียน<br>(120 คะแนน) | คะแนน   |                          | ผลสัมฤทธิ์ |                    |         |        |          |
|------------------------------------------------------------------|---------|--------------------------|------------|--------------------|---------|--------|----------|
|                                                                  | ความถี่ | ผลการประเมิน E-portfolio | ความถี่    | ทางการเรียน โดยรวม | ความถี่ | ร้อยละ | ระดับ    |
| 96-120                                                           | 17      | 4.50 – 5.00              | 28         | A = 80-100         | 19      | 63.33  | ดีเยี่ยม |
| 90-95                                                            | 6       | 3.50 – 4.49              | 2          | B+= 75-79          | 5       | 16.67  | ดีมาก    |
| 84-89                                                            | 7       | 2.50 - 3.49              | -          | B = 70-74          | 6       | 20.00  | ดี       |

จากตารางที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา 1192020 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาครูหลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์โดยรวม ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 ทุกคน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีเยี่ยม จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 63.33 อยู่ในระดับดีมาก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และอยู่ในระดับดี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00

5.2 ผลการวิเคราะห์การประเมินคุณภาพของแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ โดยนักศึกษาครูเจ้าของผลงาน เพื่อน และครู (Peer Assessment) วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย  $\bar{X}$  และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สามารถแสดงผลการวิจัยได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพของแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ โดยนักศึกษาครูเจ้าของผลงาน เพื่อน และครู (Peer Assessment)

| คุณภาพของแฟ้มสะสมผลงานอิเล็กทรอนิกส์                                                                                | $\bar{X}$ | S.D. | ระดับ    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|----------|
| 1. ลักษณะเชิงกายภาพ การออกแบบ การให้สี Theme ความคิดสร้างสรรค์ ความน่าสนใจ                                          | 4.66      | 0.67 | ดีเยี่ยม |
| 2. การจัดระบบ การวางลำดับโครงร่างของแฟ้มไว้ชัดเจน เรียงลำดับชิ้นงานอย่างเป็นระบบ ครบถ้วน ง่ายต่อการเข้าถึงและติดตาม | 4.51      | 0.73 | ดีเยี่ยม |
| 3. รูปแบบ/ลักษณะ การจัดพิมพ์ รูปแบบของชิ้นงาน มีความหลากหลาย ลักษณะการทำงานหรือการนำเสนองาน                         | 4.53      | 0.65 | ดีเยี่ยม |
| 4. เนื้อหาที่นำเสนอ มีความแม่นยำ ประยุกต์ ความคิดใหม่ได้แสดงความคิดริเริ่ม ได้สาระตรงประเด็น สะท้อนการพัฒนาการ      | 4.49      | 0.72 | ดี       |
| 5. คุณภาพและความเป็นตัวตน ผลงานมีการแสดงความเป็นตัวตน และทัศนคติของเจ้าของแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์                 | 4.65      | 0.54 | ดีเยี่ยม |
| รวม                                                                                                                 | 4.57      | 0.66 | ดีเยี่ยม |

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพของแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ โดยนักศึกษาครูเจ้าของผลงาน เพื่อน และครู (Peer Assessment) โดยรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นการประเมิน พบว่า ลักษณะเชิงกายภาพ การออกแบบ การให้สี Theme ความคิดสร้างสรรค์ ความน่าสนใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ( $\bar{X}=4.66$ ) รองลงมาเป็นประเด็น คุณภาพและความเป็นตัวตน ผลงานมีการแสดงความเป็นตัวตนและทัศนคติของเจ้าของแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ ( $\bar{X}=4.65$ ) ส่วนประเด็นเนื้อหาที่น่าสนใจ มีความแม่นยำ ประยุกต์ ความคิดใหม่ได้แสดงความคิดริเริ่ม ได้สาระตรงประเด็น สะท้อนการพัฒนาการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ( $\bar{X}=4.49$ )

5.3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาครูที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย  $\bar{X}$  และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สามารถแสดงผลการวิจัยได้ดังตารางที่ 3

**ตารางที่ 3** ความคิดเห็นของนักศึกษาครูที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์

| การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วย<br>แฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ | $\bar{X}$ | S.D. | ระดับ     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|-----------|
| <b>ด้านบรรยากาศ</b>                                                                            |           |      |           |
| 1. การจัดการเรียนรู้ทำให้นักศึกษามีการช่วยเหลือซึ่งกันในกลุ่ม                                  | 4.37      | 0.68 | มาก       |
| 2. การจัดการเรียนรู้ทำให้นักศึกษามีสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนในกลุ่ม                               | 4.43      | 0.60 | มาก       |
| 3. การจัดการเรียนรู้ทำให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน                         | 4.32      | 0.68 | มาก       |
| <b>ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</b>                                                            |           |      |           |
| 4. นักศึกษาได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง                                                           | 4.40      | 0.59 | มาก       |
| 5. นักศึกษาได้พัฒนาด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก                                | 4.54      | 0.58 | มากที่สุด |
| 6. นักศึกษาได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ                                                       | 4.38      | 0.61 | มาก       |
| 7. นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้                                                | 4.41      | 0.67 | มาก       |
| 8. นักศึกษาได้พัฒนาทักษะการคิด                                                                 | 4.39      | 0.59 | มาก       |
| 9. นักศึกษามีปฏิสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน                                                      | 4.36      | 0.70 | มาก       |
| 10. นักศึกษาได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง                                                       | 4.34      | 0.71 | มาก       |

## ตารางที่ 3 (ต่อ)

| การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วย<br>แฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์    | $\bar{X}$   | S.D.        | ระดับ      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|------------|
| <b>ด้านการประเมินผลตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์</b>                                   |             |             |            |
| 11. การประเมินผลตามสภาพจริงทำให้พัฒนาสมรรถนะเทคโนโลยีดิจิทัล                                      | 4.44        | 0.58        | มาก        |
| 12. การประเมินผลตามสภาพจริงทำให้มีส่วนร่วมในการประเมิน                                            | 4.35        | 0.75        | มาก        |
| 13. การประเมินผลตามสภาพจริงทำให้แสดงความคิดเห็นที่สะท้อน<br>ความเป็นตัวเองออกมา                   | 4.27        | 0.82        | มาก        |
| 14. สามารถนำการประเมินผลตามสภาพจริงไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้                                    | 4.28        | 0.77        | มาก        |
| 15. การประเมินผลตามสภาพจริงทำให้ปรับแนวคิดของนักศึกษาใน<br>การประเมินการเรียนรู้สู่การปฏิบัติจริง | 4.39        | 0.61        | มาก        |
| <b>รวม</b>                                                                                        | <b>4.38</b> | <b>0.67</b> | <b>มาก</b> |

จากตารางที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาครูที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}=4.38$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านบรรยากาศ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ทำให้นักศึกษามีสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนในกลุ่ม ( $\bar{X}=4.43$ ) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ นักศึกษาได้พัฒนาด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ( $\bar{X}=4.54$ ) ด้านการประเมินผลตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ การประเมินผลตามสภาพจริงทำให้ได้พัฒนาสมรรถนะเทคโนโลยีดิจิทัล ( $\bar{X}=4.44$ )

## 6. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

6.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา 1192020 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาครูหลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 ทุกคน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีเยี่ยม จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 63.33 อยู่ในระดับดีมาก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และอยู่ในระดับดี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00

6.2 ผลการประเมินคุณภาพของแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ โดยนักศึกษาครูเจ้าของผลงาน เพื่อน และครู (Peer Assessment) โดยรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม

6.3 ความคิดเห็นของนักศึกษาครูที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์โดยรวมอยู่ในระดับมาก

## 7. อภิปรายผลการวิจัย

7.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา 1192020 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาครูหลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 ทุกคน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ รู้จักคิด วิเคราะห์ เกิดทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหา การสื่อสาร การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การมีส่วนร่วม และการมีทักษะในการทำงานร่วมกัน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ยุพกา พุกขิมา, 2564 และ อุบลวรรณ ส่งเสริม, 2564) ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของผู้เรียนหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

7.2 ผลการประเมินคุณภาพของแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ โดยนักศึกษาครูเจ้าของผลงาน เพื่อน และครู (Peer Assessment) โดยรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการประเมินคุณภาพของแฟ้มสะสมงานนั้น เกิดจากการวางระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติ มีการจำแนกข้อมูล นำมาสร้างแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน โดยมีการออกแบบ กำหนดสีและโทน กำหนดลักษณะของรูปแบบ Peer Assessment ทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการให้คะแนนและแสดงความคิดเห็นต่อผลงานทั้งของตนเองและเพื่อนในชั้นเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ผการัตน์ ทองจันทร์, 2561 และ ประวิทย์ ไอล้อม, 2557) ที่พบว่า แฟ้มสะสมผลงานอิเล็กทรอนิกส์มีคุณภาพอยู่ในระดับดีเยี่ยม

7.3 ความคิดเห็นของนักศึกษาครูที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เปิดให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิด ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและระหว่างผู้เรียนด้วยกัน โดยใช้เทคนิคหรือกิจกรรมต่าง ๆ เน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้เรียนได้กระทำลงไป ผู้สอนมีบทบาทอำนวยความสะดวกและจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองจนเกิดเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย (Meaningful Learning) สอดคล้องกับงานวิจัยของ (มนตรี ดีโนนโพธิ์, 2564 ) และ (Alfredo Berbegal Vázquez, Abel Merino Orozco, Ana Arraiz Pérez, and Fernando Sabirón Sierra, 2021) ที่พบว่า ผู้เรียน

ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นและมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวม อยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นที่มีต่อการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ว่ามีประโยชน์ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม พัฒนาสมรรถนะเทคโนโลยีดิจิทัล และการเปลี่ยนแปลงของมหาวิทยาลัยในฐานะองค์กรแห่งการเรียนรู้ การศึกษาเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ การสอนและความเร่งด่วนที่ต้องทบทวนนโยบายและนวัตกรรมใหม่

## 8. ข้อเสนอแนะ

### 8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับควรให้ความสำคัญกับการนำวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะตามที่หลักสูตรกำหนด มีความรู้ ทักษะทางสังคมที่ใช้เพื่อปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Soft Skill) และทักษะที่ใช้ในการปฏิบัติงาน (Hard Skill)

### 8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้และการประเมินตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ แบบที่ให้ผู้เรียนทำกิจกรรม และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองนี้ ไปใช้กับการพัฒนาการเรียนรู้ตามลำดับขั้นการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เหมาะกับการพัฒนาในขั้นความเข้าใจ การนำไปใช้ และการวิเคราะห์ ขึ้นไปมากกว่าขั้นความรู้ ความจำ ผู้สอนจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจถึงหลักการ วิธีการ รวมทั้งประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ หรือรายวิชาที่เกี่ยวข้อง

### 8.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

ควรศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ที่มีต่อตัวแปรอื่น ๆ เช่น ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ หรือนำไปศึกษาในรายวิชาอื่น ๆ หรือระดับการศึกษาอื่น ๆ

## 9. บรรณานุกรม / เอกสารอ้างอิง

- จันทร์ทิรา เจริญชัย. (2556). การใช้แฟ้มสะสมงานแบบอิเล็กทรอนิกส์ ในรายวิชาแนวคิดพื้นฐานของศาสตร์ทางการพยาบาล (รายงานผลการวิจัย). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- ประวิทย์ ไฉโลม. (2557). การพัฒนาระบบแฟ้มสะสมผลงานอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับระบบการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนวิชาทัศนศิลป์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ปริญญาโทบริหารบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.

- ผการัตน์ ทองจันทร์. (2561). การพัฒนา E-Portfolio สำหรับนักเรียนแสดงผลผ่าน Smart Phone ด้วยการประยุกต์ใช้ QR Code. *วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม*, 6(1), 188.
- พรทิพย์ วงศ์ไพฑูรย์. (2560). การเรียนรู้เชิงรุกและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (Active Learning). *วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*, 8(2), 327-336.
- มนตรี ดีโนนโพธิ์. (2564). การพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนเบื้องต้นด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. *จันทรเกษมสาร*, 27(1), 106-123.
- ยุพกา พุกขิมา. (2564). การทดลองจัดการเรียนการสอนเชิงรุก ในรายวิชาการอ่านภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง. *วารสารมนุษยศาสตร์วิชาการ*, 28(2), 311-367.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ: เลิฟแอนด์เลิฟเพรส.
- สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ. (2544). *การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการประเมินตามสภาพจริง*. เชียงใหม่: แสงศิลป์.
- อุบลวรรณ ส่งเสริม. (2564). การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาสมรรถนะ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษาครู. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 13(2), 169-183.
- Alfredo Berbegal Vázquez, Abel Merino Orozco, Ana Arraiz Pérez, and Fernando Sabirón Sierra. (2021). The E-Portfolio in Higher Education: The Case of a Line of Teaching Innovation and Complex Change Management. *University of Deusto*. p-ISSN: 2340-8170 e-ISSN: 2386-3137, 9(1), 29-64.
- C.C. Bonwell, J.A. Eison. (1991). Active Learning: Creating Excitement in the Classroom. *ERIC Digest*. Washington D.C.: ERIC Clearinghouse on Higher Education.

## 10. คำขอบคุณ

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ที่ส่งเสริม สนับสนุนบุคลากรให้พัฒนาและสร้างผลงานด้านการวิจัยที่เป็นประโยชน์โดยตลอด ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยให้ถูกต้องสมบูรณ์ และขอบคุณนักศึกษาครูทุกคนที่มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ ที่เป็นประโยชน์ สร้างสรรค์ ครบถ้วน และสุดท้ายขอขอบคุณวารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่เปิดพื้นที่ให้ตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัยในครั้งนี้